

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU

2021

Bildiri
Özetleri
Kitabı

Editör
Abdullah DEMİR

Kıtap Adı | Book Title: *Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu - 2021: Bildiri Özetleri Kıtabı*
Çeviri Adı | Translated Title: *Turkish Symposium of Social Sciences - 2021: The Book of Abstracts*

Yayınevi | Publisher: Oku Okut Yayınları | Oku Okut Publishing
Sertifika No | Certificate Number: 49846
Yayın No | Publication Number: 5
Sempozyum Dizisi | The Series of Symposium: 1

Editör | Editor: Abdullah Demir
ORCID: 0000-0001-7825-6573

ISBN: 978-605-74416-4-5

Yayın Tarihi | Year of Publication: 28 Ağustos | August 2021

Yayın Türü | Publication Type: E-Kıtap | eBook

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Yayımlandığı Ortam | Publishing Format: PDF

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Sayfa Sayısı | Pages: 192

Erişim Hakkı | Access Right: Açık Erişim | Open Access

Lisans Türü | License: CC-BY-NC

Telif Hakkı | Copyright: Abdullah Demir

Erişim | Access: <https://yayin.okuokut.org>

DOI: <https://doi.org/10.55709/okuokutyayinlari.8>

Etik Beyan | Statement of Publication Ethics: Bu kıtap, 28 Ağustos 2021 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan bildiri özetleri içermektedir | *This book contains the abstracts presented at the Turkish Symposium of Social Sciences -2021 held on August 28, 2021.*

Atıf Bilgisi | Cite as: Demir, Abdullah (ed.). *Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu - 2021: Bildiri Özetleri Kıtabı*. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2021.

Mâtürîdî'nin Te'vilât'ında Kaynağı Tespit Edilemediği Söylenen Bazı Mevkûf Rivayetler Üzerine Bir Değerlendirme

Erkan Önder

Doktora Öğrencisi, Uludağ Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hadis Anabilim Dalı
Bursa, Turkey
eonder34@hotmail.com
ORCID: 0000-0002-6496-5252

Özet

İmam Mâtürîdî'nin Te'vilâtü'l-Kur'ân isimli tefsirinin Bekir Topaloğlu'nun ilmi kontrolünde yapılan tahkikinde, eserde yer alan bazı mevkûf rivayetlerin kaynağının tespit edilemediği vurgulanmıştır. Bu rivayetlerin bir kısmının da aynı lafızlarla değil de farklı lafızlarla kaynaklarda yer aldığı belirtilmiştir. Mâtürîdî'nin mezkûr rivayetlerden bazılarını âyetlerin tefsirinde delil olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu sebeple bu bildiriye kaynağı tespit edilemediği söylenen rivayetlerin aslının gerçekten olup olmadığı iddiası konu edinilecektir. Mâtürîdî eserinde âyetleri tefsir ederken dirayetin yanı sıra rivayet yöntemini de kullanmıştır. Sahabeden naklettiği pek çok rivayeti âyetlerin tefsirine dayanak kılmıştır. Bu rivayetlerin çok farklı konulara binaen aktarıldığı görülmüştür. Mâtürîdî yer yer aktardığı rivayetler üzerine kendi görüşünü de beyan etmiştir. Bundan dolayı çoğunlukla delil olarak nakledilmiş olan bu rivayetlerin kaynak değeri ve kullanım keyfiyeti oldukça önemlidir. Bu çalışmada öncelikle kaynağı tespit edilemediği söylenen rivayetlerden bazılarının kaynak araştırması yapılacaktır. Bu bağlamda kaynağı tespit edilen bazı rivayetler zikredilmiştir. Bazı örnekler ortaya konmak suretiyle Mâtürîdî'nin bu rivayetleri kullanım keyfiyeti ortaya konmuştur. Bu çalışma ile tahkikin bazı boşluklarının doldurulması ve bu sayede alana katkı sağlanması hedeflenmektedir. Öncelikle kaynağı tespit edilemediği söylenen

mevkûf rivayetlerden bazılarının kaynak taraması yapılmıştır. Daha sonra kaynağı tespit edilenler belirtilmiştir. Ardından kaynağı tespit edilemeyen fakat benzer lafızlarla kaynaklarda geçen rivayetlerin tespiti yapılmıştır. Böylece rivayet farklılıklarına dikkat çekilmiştir. Bu çalışmayı yaparken eserinde pek çok mevkûf rivayeti nakleden İbn Ebî Şeybe'nin Musannefi taranmış ve ardından başta Taberî'nin Camiu'l-beyân isimli eseri olmak üzere rivayet müktesebatını ortaya koyan ilgili kaynaklar incelenmiştir. İmam Mâtürîdî'nin naklettiği pek çok rivayetin İbn Abbas'a nispet edildiği görülmüştür. Bu rivayetlerin bir kısmının kaynağına ulaşıldığı gibi bir kısmının kaynağına tahkikte söylendiği üzere ulaşılamamıştır. Ayrıca kaynağı tespit edilemeyen rivayetlerin çoğunun kıraatler ile alakalı olduğu tespit edilmiştir. Araştırma konusu olan bazı rivayetlerden hareketle Mâtürîdî'nin mana ile rivayette bulunmuş olabileceğine dair birtakım veriler elde edilmiştir. Bazı rivayetlerin ise tam aksi şekilde kaynaklarda yer aldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda Mâtürîdî'nin eserinde yer verdiği rivayetlerin gerek konu çeşitliliği açısından gerekse rivayet keyfiyeti bakımından oldukça zengin olduğu anlaşılmıştır. Bu bağlamda Mâtürîdî'nin eseri üzerine rivayetleri konu alan yeni çalışmaların yapılması mümkün görünmektedir.

Anahtar Kelimeler

Hadis, Rivayet, Mâtürîdî, Te'vîlâtü'l-Kur'ân, Mevkûf Hadis

A Review on Some Mawqūf Narratives in Māturīdī's Ta'wīlāt

Erkan Önder

PhD Student, Uludağ University, Graduate School of Social Sciences

Department of Hadith

Bursa, Turkey

eonnder34@hotmail.com

ORCID: 0000-0002-6496-5252

Abstract

It was emphasized that the source of some mawqūf narratives in the work could not be identified in the scrutiny of Imam Māturīdī's interpretation called Ta'wīlāt al-Qur'ān, which was carried out under the scientific control of Bekir Topaloğlu. It has been shown that some of these narrations take place in the sources with different words. It is seen that Māturīdī used some of the mawqūf narratives as evidence in the interpretation of the verses. For this reason, this article will discuss whether the originals of the narratives that are said to be not proved are authentic. While interpreting the verses in his work, Māturīdī used the method of narration as well as detailed/inductive commentary. He based many of the narrations he narrated from the Companions for the interpretation of the verses. It has been seen that these narrations were transferred based on very different subjects. In some parts, Māturīdī also expressed his own opinion on the narrations he narrated. Therefore, the source value and circumstance of these narrations, which are mainly transmitted as evidence, are significant. Primarily, the sources of some of the rumors that are unidentified will be investigated in this study. In this context, some rumors whose origin has been identified are mentioned. By presenting some examples, the arbitrariness of the use of these

rumors of Māturīdī was revealed. This study, it is aimed to fill in some of the gaps of the scrutiny and thus contribute to the field. At first, some of the mawqūf narratives, whose source could not be identified, were searched for a source. Afterward, those whose source was identified are shown. Later on, the narrations that are unsourced but mentioned in the sources in similar wordings were determined. Thus, the differences in the narrative were noted. In this study; Ibn Abī Shaybah's Musannaf, which conveyed many mawqūf narratives in his work, was scanned, and then the relevant sources revealing the narrative acquis, especially Tabarī's Jami' al-bayān, were examined. It has been observed that many of the narratives conveyed by Imam Māturīdī were attributed to Ibn Abbas. Although the source of some of these narratives has been found, the source of some of them has not been found as stated in the scrutiny. In addition, it was seen that most of the narrations whose source could not be determined were related to the recitations. Based on some of the narratives that are the subject of the research, some data have been obtained that Māturīdī may have narrated with riwayat bi al-ma'na. It has been seen that some narratives take place in the sources in the opposite way. In this context, it is understood that the narratives contained in Māturīdī's work are very rich both in terms of subject diversity and in terms of narrative circumstance. In this context, it seems possible to conduct new studies on the narrations on Māturīdī's work.

Keywords

Hadith, Narrative, Māturīdī, Ta'wīlāt al-Qur'ān, Mawqūf Hadith

Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu, Sosyal Bilimler alanında araştırmalarını sürdüren profesyoneller ile bu alanda eğitimlerine devam eden lisansüstü öğrencileri bir araya getirerek tecrübe aktarımına imkân sağlamak, disiplinler arası çalışmalarını güçlendirmek ve akademik üretime katkı sağlamak amacıyla *Oku Okut Akademi* tarafından düzenlenmektedir. Sempozyuma; Arkeoloji, Antropoloji, Edebiyat, Eğitim, Felsefe, Filoloji, Hukuk, İktisat, İlahiyat, İletişim, İşletme, Mimarlık, Psikoloji, Sanat, Siyaset Bilimi, Sosyal Hizmet, Sosyoloji, Tarih ve Uluslararası İlişkiler alanlarında hazırlanan bildiriler ile başvuru yapılabilmektedir. Başvurular, Sempozyum Bilim Kurulu tarafından incelenmekte ve en az iki hakemin değerlendirmesine sunulmaktadır. Kabul edilen bildirilerin özetleri ve tam metinleri *Oku Okut Yayınları* tarafından açık erişim olarak okuyucularla buluşturulmaktadır.

sempozyum.okuokut.org

ISBN-13: 978-605-74416-4-5

9 786057 441645

